

SmartFarmer

**Βελτίωση δεξιοτήτων για «έξυπνες» καλλιέργειες ως ένα
καινοτόμο εργαλείο αγροτικής και οικονομικής
ανάπτυξης**

LLP LdV TOI project 2013-1-CY1-LE005-03114

**Επαγγελματικά Πρότυπα
Έκθεση Σύνθεσης**

Αύγουστος/2014

LLP LdV TOI project 2013-1-CY1-LE005-03114

SmartFarmer

Βελτίωση δεξιοτήτων για «έξυπνες» καλλιέργειες ως ένα καινοτόμο εργαλείο αγροτικής και οικονομικής ανάπτυξης

Πακέτο Εργασίας 3:	Προσαρμογή προγράμματος κατάρτισης
Παραδοτέο:	Έκθεση Επαγγελματικών Προτύπων

Έκδοση:	3	Ημερ.:	7/8/2014
Τύπος:	Έκθεση		
Διάχυση:	Εταίροι Έργου		
Υπεύθυνος Εταίρος:	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών		
Συγγραφέας:	Ανδρέας Στυλιανού		
Συντελεστές:	Όλοι οι εταίροι του Έργου		
Εγκρίθηκε από:	Vita Adomaviciute, Πέτρος Κοσμάς	Ημερ:	29/8/2014

Φύλλο Αναγνώρισης

Κωδικός Έργου	2013-1-CY1-LE005-03114
Ακρωνύμιο Έργου	SmartFarmer
Πλήρης Τίτλος Έργου	Βελτίωση δεξιοτήτων για «έξυπνες» καλλιέργειες ως ένα καινοτόμο εργαλείο αγροτικής και οικονομικής ανάπτυξης

Λέξεις Κλειδιά	Επαγγελματικά Πρότυπα, προσόντα, δεξιότητες, βιολογική γεωργία, «έξυπνη» γεωργία
Περίληψη	<p>Η παρούσα έκθεση περιγράφει την κατάσταση σε ότι αφορά στα Επαγγελματικά Πρότυπα βιολογικής ή/και "έξυπνης" γεωργίας στις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα SmartFarmer (Κύπρος, Λετονία, Ελλάδα, Πορτογαλία και Ισπανία). Με βάση τις εκθέσεις των χωρών, Επαγγελματικά Πρότυπα που σχετίζονται συγκεκριμένα με τις "έξυπνες" καλλιέργειες δεν υφίστανται στις χώρες-εταίρους, κυρίως γιατί η έννοια των υπερτροφών δεν είναι επίσημα αναγνωρισμένη, αλλά ούτε αρκετά διαδεδομένη ανάμεσα στους παραγωγούς, μεταποιητές και εμπόρους του αγροδιατροφικού τομέα. Ωστόσο, τα πρότυπα που σχετίζονται με την "έξυπνη" γεωργία περιλαμβάνονται στα Επαγγελματικά Πρότυπα και τα προσόντα που αναφέρονται στη βιολογική γεωργία ή/και στον ευρύτερο γεωργικό τομέα. Επιπλέον, για κάποιον που θέλει να δραστηριοποιηθεί ως βιοκαλλιεργητής ή/και ως γεωργός γενικότερα, τα Πρότυπα δεν είναι υποχρεωτικά στις χώρες του προγράμματος. Μία καλή επιλογή για την κάλυψη των "έξυπνων" καλλιεργειών στο πλαίσιο των επίσημων υφιστάμενων εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης, θα ήταν η ανάπτυξη νέων θεμάτων βιολογικής γεωργίας, με εστίαση στις "έξυπνες" υπερτροφές, όπως είναι τα μούρα.</p>
Αποποίηση	<p>Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση (ανακοίνωση) δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.</p>

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	5
2. Ορισμοί που σχετίζονται με τα Επαγγελματικά Πρότυπα	6
3. Σημερινή κατάσταση στις χώρες που συμμετέχουν στο έργο	8
ΚΥΠΡΟΣ	8
ΛΕΤΟΝΙΑ	8
ΕΛΛΑΔΑ	9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	10
ΙΣΠΑΝΙΑ	11
4. Κύρια Συμπεράσματα	12

1. Εισαγωγή

Η Έκθεση Επαγγελματικών Προτύπων αποτελεί μέρος του Πακέτο Εργασίας 3 - Προσαρμογή του προγράμματος κατάρτισης. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της συγκεκριμένης δραστηριότητας, οι εταίροι ανέλυσαν τα Επαγγελματικά Πρότυπα που σχετίζονται με τον Τομέα (π.χ. βιοκαλλιεργητές), όπου αυτά είναι διαθέσιμα, και ετοίμασαν σύντομες εκθέσεις που περιγράφουν την τρέχουσα κατάσταση στις χώρες τους. Ως εκ τούτου, η παρούσα έκθεση συγκεντρώνει τα κύρια συμπεράσματα των εκθέσεων αυτών.

Η έκθεση έχει ως στόχο να συνεισφέρει στα πορίσματα της Ανάλυσης Αναγκών και να βοηθήσει τους εταίρους να αποφασίσουν ποια υλικά εκπαίδευσης / μάθησης θα πρέπει να αξιοποιηθούν και να προσαρμοστούν στο σχέδιο, με ενδεχόμενες τροποποιήσεις για κάθε χώρα του έργου.

Μετά το εισαγωγικό μέρος, το έγγραφο αυτό είναι οργανωμένο ως εξής: στην ενότητα 2 παρουσιάζονται οι βασικοί ορισμοί που σχετίζονται με τα Επαγγελματικά Πρότυπα, ενώ στην επόμενη ενότητα (3) και στις υπο-ενότητες, περιγράφεται η σημερινή κατάσταση όσον αφορά στα Επαγγελματικά Πρότυπα στις χώρες που συμμετέχουν στο έργο. Σημειώνεται ότι η δομή της ενότητας 3 βασίζεται σε ένα σύνολο προκαθορισμένων ερωτήσεων / κατευθυντήριων γραμμών, που συμφωνήθηκαν από κοινού με τους εταίρους. Ακολουθεί η παρουσίαση των βασικών συμπερασμάτων.

2. Ορισμοί που σχετίζονται με τα Επαγγελματικά Πρότυπα

Τα Επαγγελματικά Πρότυπα, αναφέρονται στα πρότυπα επιδόσεων που οι επαγγελματίες αναμένεται να επιτύχουν και τις γνώσεις και δεξιότητες που χρειάζονται για να εκτελέσουν αποτελεσματικά τις εργασίες τους. Τα Επαγγελματικά Πρότυπα αποτελούν τη βάση, για την ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών και προγραμμάτων κατάρτισης, για την αξιολόγηση των αποκτηθέντων προσόντων και για την ανάπτυξη των απαιτήσεων δοκιμών και πιστοποίησης. Τα πρότυπα αυτά μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την καθοδήγηση και προώθηση συγκεκριμένων επαγγελματικών πρακτικών στον σχετικό τομέα δραστηριότητας.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων (ΕΠΕΠ)¹ (http://ec.europa.eu/eqf/terms_en.htm), ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) ως «**επαγγελματικό προσόν**» νοείται το επίσημο αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης, το οποίο επιτυγχάνεται όταν ο αρμόδιος φορέας διαπιστώνει ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές,
- β) ως «**εθνικό σύστημα επαγγελματικών προσόντων**» νοούνται όλες οι πτυχές της δραστηριότητας ενός κράτους μέλους σχετικά με την αναγνώριση της μάθησης και άλλων μηχανισμών που συνδέουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση με την αγορά εργασίας και την κοινωνία των πολιτών. Η εν λόγω δραστηριότητα περιλαμβάνει την ανάπτυξη και την εφαρμογή θεσμικών ρυθμίσεων και διαδικασιών που αφορούν τη διασφάλιση ποιότητας, την αξιολόγηση και την απονομή προσόντων. Ένα εθνικό σύστημα επαγγελματικών προσόντων μπορεί να αποτελείται από αρκετά υποσυστήματα και μπορεί να περιλαμβάνει ένα εθνικό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων,
- γ) ως «**εθνικό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων**» νοείται το «εργαλείο» για την κατηγοριοποίηση των προσόντων σύμφωνα με σύνολο κριτηρίων επίτευξης καθορισμένων επιπέδων μάθησης. Το εν λόγω μέσο στοχεύει στη συνένωση σε ενιαίο σύνολο και στο συντονισμό των εθνικών υποσυστημάτων επαγγελματικών προσόντων, καθώς και στη βελτίωση της διαφάνειας, της πρόσβασης, της εξέλιξης και της ποιότητας των επαγγελματικών προσόντων σε σχέση με την αγορά εργασίας και την κοινωνία των πολιτών, δ) ως «**κλάδος**» νοείται η ομαδοποίηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων βάσει της κύριας οικονομικής λειτουργίας, του προϊόντος, της υπηρεσίας ή της τεχνολογίας που τις χαρακτηρίζει,
- ε) ως «**διεθνής κλαδικός οργανισμός**» νοείται η ένωση των εθνικών οργανισμών που περιλαμβάνει π.χ. εργοδοτικούς και επαγγελματικούς φορείς και εκπροσωπεί τα συμφέροντα των εθνικών κλάδων,

¹ The EQF – established by the Recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 – is a common reference framework which assists in relating the various national qualifications systems to a single reference framework, acting as a translation and comparison device of the qualification levels in different countries.

- στ) ως «**μαθησιακά αποτελέσματα**» νοούνται οι διατυπώσεις όλων αυτών που ο εκπαιδευόμενος γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας και οι σχετικοί ορισμοί αφορούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες, ζ) ως «γνώσεις» νοείται το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών μέσω της μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σώμα θετικών στοιχείων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζεται με ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, οι γνώσεις χαρακτηρίζονται ως θεωρητικές ή/και αντικειμενικές,
- η) ως «**δεξιότητες**» νοείται η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και αξιοποίησης τεχνογνωσίας για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, οι δεξιότητες περιγράφονται ως νοητικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτικές (αφορούν τη χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων),
- θ) ως «**ικανότητες**» νοείται η αποδεδειγμένη επάρκεια στη χρήση γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών ή/και μεθοδολογικών δυνατοτήτων σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδής και στην επαγγελματική ή/και προσωπική ανάπτυξη. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, η περιγραφή ως προς τις ικανότητες αφορά την υπευθυνότητα και την αυτονομία.

3. Σημερινή κατάσταση στις χώρες που συμμετέχουν στο Έργο

Η παρούσα έκθεση παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα επαγγελματικά πρότυπα και προσόντα βιολογικής ή/και "έξυπνης" γεωργίας στις χώρες του Έργου (Κύπρος, Λετονία, Ελλάδα, Πορτογαλία και Ισπανία). Στόχος της έκθεσης είναι να συνεισφέρει στα ευρήματα της Ανάλυσης Αναγκών και να βοηθήσει τους εταίρους να αποφασίσουν ποια υλικά εκπαίδευσης / μάθησης θα πρέπει να αξιοποιηθούν και να προσαρμοστούν στο Έργο, με πιθανές προσαρμογές για κάθε χώρα του έργου.

ΚΥΠΡΟΣ

Στην Κύπρο, δεν υφίστανται επαγγελματικά πρότυπα που σχετίζονται με τη βιολογική ή την "έξυπνη" γεωργία, και δεν υπάρχει καμία πρόθεση στο εγγύς μέλλον για την ανάπτυξη τέτοιων Προτύπων. Ωστόσο, οι Κύπριοι αγρότες έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν επαγγελματική κατάρτιση μέσω των διαφόρων δραστηριοτήτων που διεξάγονται από το Τμήμα Γεωργίας και το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών.

Σε γενικές γραμμές, το Τμήμα Γεωργίας παρέχει συνεχή και δια βίου εκπαίδευση στους αγρότες σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης, φυτοπροστασίας, βιολογικής γεωργίας, ολοκληρωμένης διαχείρισης θερμοκηπίων, κ.λπ. Τα μαθήματα κατάρτισης σχετίζονται περισσότερο με τεχνικά ζητήματα και δεν περιλαμβάνουν ενότητες που αφορούν τα αγροτικά οικονομικά, το μάρκετινγκ ή τη διαχείριση εκμεταλλεύσεων και τη βιομηχανία μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μία αδυναμία για το υπάρχον σύστημα κατάρτισης στην Κύπρο. Επιπλέον, η γεωργική εκπαίδευση στην Κύπρο προσφέρεται κυρίως μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης των νέων γεωργών, των συστημάτων μαθητείας και της κατάρτισης μέσα από μονοήμερες διαλέξεις.

Η εκπαίδευση και τα εκπαιδευτικά προγράμματα που παρέχονται από τις αρμόδιες αρχές, δεν είναι υποχρεωτική, με εξαίρεση τους δικαιούχους αγρότες του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, στο οποίο θα πρέπει να αποδειχθεί η «επαρκής επαγγελματική κατάρτιση» των δικαιούχων. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει υποχρεωτικό ή προαιρετικό μάθημα εκπαίδευσης που να σχετίζεται ειδικά με την "έξυπνη" ή βιολογική γεωργία.

ΛΕΤΟΝΙΑ

Στη Λετονία, Επαγγελματικά Πρότυπα και προσόντα που σχετίζονται ειδικά με τις "έξυπνες" καλλιέργειες δεν έχουν αναπτυχθεί, κυρίως επειδή η Λετονία είναι μια μικρή χώρα και υπάρχει χαμηλή ζήτηση για το είδος αυτό των τροφίμων από τις αγροτικές επιχειρήσεις και τον αγροτικό τομέα γενικότερα. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχουν επαγγελματικές οργανώσεις που να δραστηριοποιούνται ειδικά με την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία υπερτροφών. Παρ' όλα

αυτά, οι επαγγελματικές μονάδες κατάρτισης που αναφέρονται στη βιολογική γεωργία και τις υπερτροφές, αποτελούν σήμερα μέρος των ήδη υφιστάμενων Επαγγελματικών Προτύπων για τη γεωργία και την κηπουρική. Ως εκ τούτου, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι ένα ξεχωριστό Επαγγελματικό Πρότυπο για τη βιολογική γεωργία δεν θα ήταν απαραίτητο στη Λετονία.

Για κάποιον που θέλει να δραστηριοποιηθεί ως αγρότης (βιολογικής ή συμβατικής γεωργίας) στη Λετονία, τα Πρότυπα δεν είναι υποχρεωτικά. Είναι υποχρεωτικά μόνο εάν ο αγρότης επιθυμεί να αποκτήσει συγκεκριμένα προσόντα σε διαφορετικά επίπεδα (2ο, 3ο, 4ο, 5ο) που σχετίζονται με τη γεωργία. Για τα εκπαιδευτικά προγράμματα των ενηλίκων ορίζεται ένας αριθμός ωρών ως πρότυπο.

Σύμφωνα με τους Λετονούς εταίρους, μετά από το δημοτικό σχολείο, οι νέοι μαθητές δεν ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν ειδικότητες σχετικές με τον αγροδιατροφικό τομέα ή τη βιολογική γεωργία. Αντίθετα, προτιμούν βραχυπρόθεσμα μαθήματα με πρακτική εξάσκηση, και ενδιαφέρον, ελκυστικό και δημιουργικό εκπαιδευτικό υλικό.

Λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση της γεωργικής εκπαίδευσης, και με σκοπό την προώθηση της βιολογικής γεωργίας και του τομέα των υπερτροφών, θα ήταν χρήσιμη η ανάπτυξη περισσότερων προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης διάρκειας από 1 έως 3 έτη ή υπηρεσιακών (in-training) προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης με διάρκεια όχι μικρότερη από 160 ακαδημαϊκές ώρες, η οποία μπορεί να αποτελέσει μέρος του προσόντος. Το περιεχόμενο των προγραμμάτων αυτών θα πρέπει να βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και η συμμετοχή των εργοδοτών του κλάδου είναι ζωτικής σημασίας.

Οι Λετονοί εταίροι υπέδειξαν ότι, στο πλαίσιο των επίσημων υφιστάμενων συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης, η καλύτερη λύση για την κάλυψη των αναγκών των "έξυπνων" αγροτροφίμων, είναι να ενσωματωθούν νέα θέματα βιολογικής γεωργίας, με εστίαση στις επιλεγμένες υπερτροφές, όπως είναι τα μούρα.

ΕΛΛΑΔΑ

Όσον αφορά τις "έξυπνες" καλλιέργειες, δεν υπάρχουν ειδικά επαγγελματικά προσόντα στον τομέα αυτό. Υπάρχουν επαγγελματικά προσόντα για επαγγέλματα που σχετίζονται με τη γεωργία, όπως ο αγροτουρισμός και ο αυτοαπασχολούμενος αγρότης (γεωργός και κτηνοτρόφος). Όσον αφορά στη βιολογική γεωργία ως επαγγελματικό προσόν, συμπεριλαμβάνεται εντός των επαγγελματικών προσόντων των αυτοαπασχολούμενων αγροτών.

Η πρόσβαση στην εκπαίδευση που σχετίζεται με την "έξυπνη" και τη βιολογική γεωργία καλύπτεται κυρίως από το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα (τρίτοβάθμια εκπαίδευσης). Επιπλέον, προσφέρονται στους αγρότες μαθήματα μικρής διάρκειας, που διοργανώνονται από το

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τις Τοπικές Αρχές, μη-Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς, κ.λπ..

Παρά το γεγονός ότι το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα έχει οδηγήσει πολλούς ανθρώπους να αναζητήσουν εναλλακτικές δραστηριότητες σχετικές με τη γεωργία, τα σχετικά Πρότυπα δεν είναι υποχρεωτικά. Η διαδικασία για τη δημιουργία ανταγωνιστικών προϊόντων απαιτεί γνώση και εμπειρία. Η ανεπαρκής πληροφόρηση των αγροτών οι οποίοι σκέφτονται να εισέλθουν στην αγορά των γεωργικών προϊόντων έχει αυξήσει την ανάγκη για περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Επαγγελματικά πρότυπα για τη βιολογική γεωργία δεν αναφέρονται συγκεκριμένα στο Εθνικό Σύστημα Ταξινόμησης Επαγγελμάτων (NCO-94). Επιπλέον, δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο προσόν που να σχετίζεται με τη βιολογική γεωργία στο πλαίσιο του Συστήματος.

Μονάδες/ενότητες μικρής διάρκειας εκπαίδευσης (25 ή 50 ώρες) που αναφέρονται στη βιολογική γεωργία, αποτελούν όμως μέρος του ΕΣΤΕ (1 υποχρεωτική μονάδα και 6 προαιρετικές μονάδες) και η βιολογική γεωργία περιλαμβάνεται επίσης στην ειδική επαγγελματική κατάρτιση για τον γεωργικό τομέα (1 μάθημα 140 ωρών). Με άλλα λόγια, δεν υπάρχουν Επαγγελματικά Πρότυπα ή επισήμως αναγνωρισμένα προσόντα (παρέχοντας ένα επίπεδο προσόντων) που αφορούν ειδικότερα τη βιολογική γεωργία. Ωστόσο, υπάρχουν εκπαιδευτικές ενότητες ή μαθήματα σχετικά με τη βιολογική γεωργία.

Προτάσεις για την επέκταση του περιεχομένου της κατάρτισης που αναφέρονται στη βιολογική γεωργία (π.χ. νέες Μονάδες Μικρής Διάρκειας Εκπαίδευσης ή ένταξη των υφιστάμενων ή νέων Μονάδων ως υποχρεωτικές, για την απόκτηση επιλεγμένων προσόντων) θα μπορούσαν σίγουρα να ετοιμαστούν για να συμπεριληφθούν στον Εθνικό Κατάλογο. Παρομοίως, νέες προτάσεις σχετικές με θέματα βιολογικής γεωργίας, θα μπορούσαν επίσης να υποβληθούν για να συμπεριληφθούν στην ειδική επαγγελματική κατάρτιση του γεωργικού τομέα. Αναγνωρισμένοι οργανισμοί κατάρτισης, όπως ο Agrobio (πορτογαλικός οργανισμός βιολογικής γεωργίας), πιθανόν να έδειχναν ενδιαφέρον για την υποβολή προτάσεων, με σκοπό την προσθήκη νέων θεμάτων για τη βιολογική γεωργία.

Είναι, μάλλον, απίθανη η υποβολή και εφαρμογή προτάσεων κατάρτισης που θα αφορούν στην «έξυπνη» γεωργία, με σκοπό να συμπεριληφθούν νέα πρότυπα προσόντα στα υφιστάμενα εθνικά συστήματα. Αυτό εξηγείται από δύο βασικούς λόγους, i) η έννοια των υπερ-τροφών δεν αναγνωρίζεται επίσημα, και ii) δεν υπάρχουν επαγγελματικές οργανώσεις που να ασχολούνται ειδικά με την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των υπερτροφών.

Μία καλή επιλογή για την ενσωμάτωση των "έξυπνων" καλλιεργειών στο πλαίσιο των επίσημων υφιστάμενων εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης, θα ήταν η ανάπτυξη νέων θεμάτων βιολογικής γεωργίας, με εστίαση στις "έξυπνες" υπερτροφές, όπως είναι τα μούρα.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Από τη στιγμή που οι "έξυπνες" υπερτροφές δεν αποτελούν μια ομάδα τροφίμων επίσημα αναγνωρισμένη στην Ισπανία, δεν υπάρχουν ειδικά επαγγελματικά προσόντα στον τομέα αυτό. Ωστόσο, η βιολογική γεωργία ως επαγγελματικό προσόν, συμπεριλαμβάνεται στην ομάδα της «γεωργικής επαγγελματικής οικογένειας». Επιπλέον, στο πλαίσιο της ίδιας οικογένειας υπάρχουν επαγγελματικά προσόντα που σχετίζονται με την παραγωγή καλλιεργειών όπως, ποώδη φυτά, δενδροκομία, κηπουρική, κ.λπ. Ως αποτέλεσμα, η ισπανική έκθεση επικεντρώθηκε στη βιολογική γεωργία, καθώς είναι η πιο αναπτυγμένη στο ισπανικό σύστημα.

Τα κύρια μαθήματα / ενότητες που βασίζονται στα επαγγελματικά προσόντα της βιολογικής γεωργίας είναι: α) Πιστοποιητικό επαγγελματισμού στη Βιολογική Γεωργία (480 ώρες), β) Επαγγελματικά προσόντα στην βιολογική γεωργία (600 ώρες), γ) Επαγγελματική κατάρτιση - Τεχνικός στη Βιολογική Παραγωγή (2000 ώρες). Αυτός είναι ο πιο συνηθισμένος τρόπος για να αποκτήσει ένα αγρότης επαγγελματικό πιστοποιητικό στη βιολογική γεωργία (δηλαδή, παρακολουθώντας ένα αριθμό διδακτικών ενοτήτων). Αλλά, για να λειτουργήσει κάποιος ως γεωργός ή γεωργικός εργάτης, δεν είναι απαραίτητο να έχει στην κατοχή του αυτά τα προσόντα, δηλαδή τα Πρότυπα δεν είναι υποχρεωτικά. Ωστόσο, μία εταιρεία μπορεί να απαιτήσει από τους υπαλλήλους της να αποδείξουν ένα συγκεκριμένο επίπεδο δεξιοτήτων. Για τον σκοπό αυτό, τα επαγγελματικά προσόντα είναι χρήσιμα.

Το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα βασίζεται στα υπάρχοντα Πρότυπα και Προσόντα, ιδίως στα βασικά επίπεδα της εκπαίδευσης. Η προσφορά κατάρτισης αποτελείται από διαφορετικές βαθμίδες (υψηλή, μέση, βασική) εκπαίδευσης, και από ειδικά μαθήματα εξειδίκευσης μικρής διάρκειας, με θέματα που ποικίλουν και είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις των αγροτών. Εκεί όπου υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες για βελτίωση του συστήματος, είναι στα ειδικά μαθήματα μικρής διάρκειας σε συνδυασμό με την επέκταση του περιεχομένου των μαθημάτων που προσφέρονται.

Οι εργαζόμενοι και οι αγρότες, ιδιαίτερα οι νέοι, όλο και περισσότερο πρέπει να αποδεικνύουν ότι κατέχουν κάποια κατάρτιση και πείρα. Η γεωργική εκπαίδευση στην περιοχή της Extremadura και στην Ισπανία, σε γενικές γραμμές, εστιάζεται στην πράξη, και όχι σε θεωρητικό περιεχόμενο. Το χαρακτηριστικό αυτό εκτιμάται ιδιαίτερα από τους φοιτητές.

4. Κύρια Συμπεράσματα

Με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται από τις εκθέσεις των χωρών-εταίρων, και κατ' επέκταση από την πληροφόρηση που παρέχει η Έκθεση αυτή (Synthesis Report), Επαγγελματικά Πρότυπα που να σχετίζονται ειδικά με τις "έξυπνες" καλλιέργειες δεν υφίστανται στις χώρες του Έργου, κυρίως γιατί η έννοια των υπερτροφών δεν είναι επίσημα αναγνωρισμένη, ούτε είναι αρκετά διαδεδομένη ανάμεσα στους παραγωγούς, μεταποιητές και εμπόρους του κλάδου των αγροτροφίμων. Ωστόσο, τα Πρότυπα που σχετίζονται με την "έξυπνη" γεωργία συμπεριλαμβάνονται στα Επαγγελματικά Πρότυπα και τα Προσόντα που αναφέρονται στη βιολογική γεωργία ή/και στον ευρύτερο γεωργικό τομέα. Επιπλέον, για κάποιον που θέλει να δραστηριοποιηθεί ως βιοκαλλιεργητής ή/και ως αγρότης σε γενικές γραμμές, τα Πρότυπα δεν είναι υποχρεωτικά στις χώρες του προγράμματος.

Επιπλέον, μία καλή επιλογή για την κάλυψη των "έξυπνων" καλλιεργειών στο πλαίσιο των επίσημων υφιστάμενων εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης, θα ήταν η ανάπτυξη νέων θεμάτων βιολογικής γεωργίας, με εστίαση στις "έξυπνες" υπερτροφές, όπως είναι τα μούρα.

Τέλος, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Ανάλυσης Αναγκών και της παρούσας έκθεσης, φαίνεται ότι ο καλύτερος τρόπος για τους βιοκαλλιεργητές ή/και τους εν δυνάμει βιοκαλλιεργητές των υπερτροφών, να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση ή στην πληροφόρηση, είναι τα **βραχυπρόθεσμα (modular) άμεσης επαφής μαθήματα κατάρτισης**. Ομοίως, οι τομείς εκπαίδευσης που χρειάζονται περισσότερη προσοχή και είναι περισσότερο πιθανόν να απαιτούνται από τους αγρότες, είναι αυτοί που σχετίζονται με το μάρκετινγκ των υπερτροφών.